

Početna stranica>Vaša prava>Žrtve kaznenih djela>Naknada štete>Potraživanje naknade od počinitelja

Potraživanje naknade od počinitelja

Španjolska

Kako mogu tražiti naknadu ili drugu vrstu obeštećenja / zadovoljštine od počinitelja u sudskom postupku (kaznenom postupku) i kome trebam uputiti takav zahtjev?

Uobičajeni postupak za traženje naknade za pretrpljenu štetu u španjolskom pravu kazneni je postupak u kojem se analiziraju građanskopravna i kaznenopravna odgovornost. Zbog toga lokalni kazneni sud (*Juzgado de Instrucción*) oštećenoj stranci nudi podnošenje građanske tužbe kako bi mogla navesti želi li iznijeti svoj zahtjev tijekom kaznenog postupka ili pravo na potraživanje naknade za pretrpljenu štetu ostvariti u okviru građanskog postupka. Ako oštećena stranka navede da svoj zahtjev želi iznijeti u okviru kaznenog postupka, može se odlučiti za građansku tužbu koju u njezino ime podnosi javni tužitelj (to će se dogoditi i u slučaju da ne navede koju je mogućnost odabrala) ili, ako to želi, može osobno prisustvovati (preko odvjetnika i sudskog zastupnika).

Ako oštećena stranka odluči zatražiti naknadu štete izvan kaznenog postupka, mora pokrenuti građanski postupak u skladu s pravilima takvog postupka. Stoga, žrtva može zatražiti naknadu štete putem suda na dva načina: osobno, putem izjave koju je primila kad joj je bila ponuđena mogućnost da sudjeluje u postupku u svojstvu privatne stranke ili tako da pisanim putem podnese zahtjev, ili preko odvjetnika ili sudskog zastupnika. Pisana izjava nije obvezna: ako se ne priloži, javni tužitelj pokrenut će i građanski i kazneni postupak.

U pripremi zahtjeva mogu vam pomoći uredi za potporu žrtvama kaznenih djela (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*) koji se nalaze u svim autonomnim zajednicama, u gotovo svim pokrajinama te u drugim gradovima; kad je riječ o kaznenim djelima terorizma, pomoć možete zatražiti u Uredu za pružanje informacija i potporu žrtvama terorizma pri Nacionalnom kaznenom i upravnom sudu (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*).

U kojem trenutku kaznenog postupka trebam predočiti svoj zahtjev?

Zahtjev možete iznijeti u bilo kojem trenutku postupka prije početka usmenog dijela suđenja. Lokalni kazneni sud daje vam mogućnost da zahtjev podnesete tijekom faze istrage, nakon što je sud obaviješten o tome da postoji oštećena stranka.

Što mogu zatražiti u zahtjevu i što u njemu treba biti navedeno (ukupan iznos i/ili pojedinačni gubici, izgubljena dobit i kamate)?

U zahtjevu biste trebali navesti nastalu štetu (iznos) te mu priložiti odgovarajuće račune ili cjenike koji potkrjepljuju vaš zahtjev i koje će sudski vještak zatim provjeriti.

Postoji li poseban obrazac za takva potraživanja?

Ne.

Koje dokaze trebam predočiti u prilog zahtjevu?

Trebali biste dostaviti odgovarajuće račune ili cjenike koji potkrjepljuju vaš zahtjev za odštetu. Ako ste podnijeli zahtjev za pravnu pomoć, morat ćete dostaviti dokaze o svojem dohotku i imovini.

Podliježe li moj zahtjev plaćanju sudskih ili drugih pristojbi?

Ne.

Mogu li prije i/ili tijekom postupka dobiti pravnu pomoć? Mogu li dobiti pravnu pomoć ako ne živim u državi u kojoj se vodi postupak?

Ako ste žrtva koja podnosi zahtjev, od trenutka kad ste se prvi put obratili tijelima i službenicima, imate pravo dobiti informacije o postupku kako biste mogli dobiti pravne savjete i pravnu zaštitu te, ako je primjenjivo, o uvjetima za njihovo dobivanje bez obveze plaćanja. Te će vam informacije pružiti i uredi za potporu žrtvama kaznenih djela.

Ako ste žrtva koja podnosi zahtjev svoj ćete zahtjev da vam se prizna pravo na besplatnu pravnu pomoć moći podnijeti službeniku ili tijelu koje vam je dalo informacije o postupku za dobivanje pravnih savjeta i pravne zaštite te, prema potrebi, o načinima na koje ih možete dobiti besplatno. Nadležni službenik ili tijelo taj će zahtjev, zajedno s dostavljenom dokumentacijom, proslijediti nadležnoj odvjetničkoj komori.

Vaš se zahtjev može podnijeti i uredima za potporu žrtvama kaznenih djela koji će ga proslijediti nadležnoj odvjetničkoj komori.

Općenito, ako ste žrtva koja podnosi zahtjev možete se koristiti uslugama službi za pravno savjetovanje koje pružaju informacije o pravu svim građanima.

Odvjetničke komore organiziraju takve službe za svako sudsko područje.

Kako biste ostvarili pristup tim uslugama, morate ispuniti obrazac koji se može dobiti na sudovima, u Ministarstvu pravosuđa i u drugim državnim uredima i u kojem morate dokazati da su vaša financijska sredstva nedostatna. Ako kazneni postupak još nije pokrenut, svoj zahtjev morate podnijeti odvjetničkoj komori koja djeluje na području predmetnog suda ili na sudu na području vašeg mjesta boravišta. Nakon što je kazneni postupak pokrenut, možete dobiti besplatnu pravnu pomoć u bilo kojem trenutku, pod uvjetom da osobno prisustvujete postupku u svojstvu žrtve.

Ako ste žrtva kaznenog djela s elementima rodno uvjetovanog nasilja, ne morate prethodno dokazati da su vaša sredstva nedostatna kako biste dobili besplatnu pravnu pomoć.

Besplatnu pravnu pomoć možete dobiti i ako ste žrtva terorizma.

Ako ste žrtva kaznenog djela pravnu pomoć u Španjolskoj možete zatražiti ako ste državljanin bilo koje države članice EU-a i dokažete da su vaša sredstva nedostatna.

Vaše pravo na besplatnu pravnu pomoć priznat će vam se neovisno o postojanju sredstava za pokretanje sudskog postupka i ta će vam pomoć biti pružena odmah i u svim postupcima koji su povezani s vašim statusom žrtve, to jest, u svim postupcima koji proizlaze iz tog statusa ili su njegova posljedica, ako ste žrtva rodno uvjetovanog nasilja, terorizma ili trgovine ljudima, ili ako ste maloljetna osoba ili imate intelektualni invaliditet ili mentalno oboljenje, a pritom ste žrtva zlostavljanja ili lošeg postupanja.

U slučaju smrti žrtve, to će se pravo primjenjivati i na korisnike bilo koje vrste pomoći, pod uvjetom da nisu sudjelovali u tim djelima.

Kako bi vam se odobrila besplatna pravna pomoć, status žrtve u svojstvu podnositelja zahtjeva dobit ćete nakon što se podnese pritužba ili tužba, ili kad se pokrene kazneni postupak za bilo koje prethodno spomenuto kazneno djelo. Taj ćete status imati sve dok je kazneni postupak u tijeku ili ako je nakon okončanja postupka donesena osuđujuća presuda.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć izgubit ćete nakon što oslobađajuća presuda postane pravomoćna ili nakon privremene obustave ili odbacivanja postupka zato što kaznena djela nisu dokazana, ali nećete morati vratiti troškove usluga kojima ste se do tog trenutka besplatno koristili.

Vaš odvjetnik mora vam pružiti pomoć u različitim postupcima koji bi se mogli pokrenuti zbog vašeg statusa žrtve u utvrđenim kaznenim djelima, a posebno u postupcima zbog rodnog uvjetovanog nasilja, ako bi se time propisno zajamčilo vaše pravo na obranu.

Pravo na besplatnu pravnu pomoć imate ako vaš godišnji dohodak i dohodak po obiteljskoj jedinici ne premašuje sljedeće vrijednosti:

dvostruku vrijednost višenamjenskog javnog indeksa prihoda (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples* – IPREM) koji je na snazi u trenutku podnošenja zahtjeva, ako dotične osobe nisu dio obiteljske jedinice. IPREM je indeks koji se određuje na godišnjoj razini i primjenjuje za utvrđivanje pojedinih povlastica ili graničnih vrijednosti za korištenje pojedinim povlasticama, pravima ili javnim uslugama

vrijednost koja je dva i pol puta viša od indeksa IPREM koji je na snazi u trenutku podnošenja zahtjeva, ako su dotične osobe dio bilo koje vrste obiteljskih jedinica s manje od četiri člana

trostruku vrijednost indeksa IPREM ako se predmetne obiteljske jedinice sastoje od četiriju ili više članova.

Ako vam je kao žrtvi odobrena besplatna pravna pomoć, nećete morati platiti sljedeće troškove:

troškove prethodnog pravnog savjetovanja

naknade odvjetnika i sudskih zastupnika

troškove objavljivanja oglasa u službenim glasnicima

pologe potrebne za podnošenje pojedinih žalbi

naknade za vještake.

Osim toga, dobit ćete popust od 80 % na iznos troškova javnobilježničkih isprava i potvrda iz zemljišnih i trgovačkih registara.

U kojim će slučajevima kazneni sud odbaciti moj zahtjev ili odbiti odlučivati o mojem zahtjevu protiv počinitelja?

Općenito, kad je riječ o **kaznenim djelima s elementima nasilja i kaznenim djelima protiv spolne slobode**, sud treba procijeniti je li kazneno djelo s elementima nasilja i kazneno djelo protiv spolne slobode hotimično (namjerno) te sudskom odlukom kojom kazneni postupak okončava utvrditi da jest. U pravomoćnoj sudskoj odluci u kaznenom postupku mora se jasno utvrditi postojanje uzročno-posljedične veze između kaznenog djela i ozljeda ili oštećenja zdravlja ili, ako je primjenjivo, smrti.

Sudskom odlukom kojom okončava kazneni postupak moguće je naložiti i privremeni zastoj ili okončanje postupka.

U skladu sa španjolskim zakonodavstvom o kaznenim stvarima, privremeni zastoj postupka primjeren je ako počinjenje kaznenog djela zbog kojeg je pokrenut sudski postupak nije propisno dokazano ili ako se utvrdi da je kazneno djelo počinjeno, ali nema dovoljno razloga da bi se određenu osobu ili više njih optužilo kao počinitelja, supočinitelja ili pomagača.

Okončanje postupka primjeren je ako ne postoje opravdane indicije da je djelo zbog kojeg je pokrenut sudski postupak počinjeno, ako djelo nije kazneno djelo ili su sudionici postupka kojima se sudi kao počiniteljima, supočiniteljima ili pomagačima oslobođeni kaznenopravne odgovornosti.

Kad je riječ o **kaznenim djelima terorizma**, sud obično procjenjuje postoji li za ta djela građanskopravna odgovornost te koja je odšteta predviđena primjenjivim zakonodavstvom. Odobrenje pomoći i naknada priznatih španjolskim zakonodavstvom o suzbijanju terorizma podliježe načelima dodjeljivanja naknade štete utvrđenima Europskom konvencijom o naknadi štete žrtvama kaznenih djela s elementima nasilja.

Mogu li se žaliti protiv odluke ili tražiti drugu vrstu obeštećenja / zadovoljštine?

Ako sudac istrage (suda ili pravosudnog tijela) odluči okončati postupak, odnosno, donese rješenje o odbacivanju postupka, žrtva može podnijeti žalbu ako je osobno prisustvovala postupku i ako je riječ o privatnoj tužbi.

U skladu sa španjolskim zakonodavstvom o kaznenim stvarima, privremeni zastoj postupka primjeren je ako počinjenje kaznenog djela zbog kojeg je pokrenut sudski postupak nije propisno dokazano ili ako se utvrdi da je kazneno djelo počinjeno, ali nema dovoljno razloga da bi se određenu osobu ili više njih optužilo kao počinitelja, supočinitelja ili pomagača.

Okončanje postupka primjeren je ako ne postoje opravdane indicije da je djelo zbog kojeg je pokrenut sudski postupak počinjeno, ako djelo nije kazneno djelo ili su sudionici postupka kojima se sudi kao počiniteljima, supočiniteljima ili pomagačima oslobođeni kaznenopravne odgovornosti.

Kad je riječ o **kaznenim djelima s elementima nasilja i kaznenim djelima protiv spolne slobode**, sudska odluka kojom okončava kazneni postupak i protiv koje se više ne može podnijeti nikakvo pravno sredstvo općenito je potrebna kako bi bilo moguće zatražiti različite vrste zakonom predviđene pomoći. U tu je svrhu protiv pravomoćne odluke u kaznenom postupku moguće podnijeti žalbu u utvrđenom roku na način naveden u toj odluci.

Ako mi sud dosudi naknadu štete, na koji način mogu osigurati izvršenje presude i kakvu pomoć pri tome mogu dobiti?

Država će platiti cjelokupni iznos pomoći ili njezin dio ako je počinitelj proglašen djelomično nesolventnim.

Država će izvršiti subrogaciju u vaša prava protiv stranke koja snosi građanskopravnu odgovornost za kazneno djelo do cjelokupnog iznosa privremene ili konačne pomoći koja vam je dodijeljena kao žrtvi ili korisniku.

Država može pokrenuti pravnu radnju za povrat pomoći protiv stranke koja snosi građanskopravnu odgovornost za kazneno djelo kako bi zatražila potpunu ili djelomičnu nadoknadu odobrene pomoći.

Ta će se pravna radnja provesti, prema potrebi, upravnim postupkom za naplatu i primjenjivat će se, među ostalim, u sljedećim slučajevima:

ako se pravomoćnom sudskom odlukom proglasi da kazneno djelo nije počinjeno

ako je nakon isplate pomoći vama kao žrtvi i vašim korisnicima na bilo kojoj osnovi isplaćena puna ili djelomična naknada za pretrpljenu štetu u razdoblju od tri godine nakon dodjele pomoći

ako je pomoć dobivena na temelju dostavljanja lažnih ili namjerno nepotpunih informacija ili na bilo koji drugi prijevarni način te na temelju namjernog izostavljanja činjenica koje bi dovele do odbijanja ili smanjenja zatražene pomoći

ako je iznos odštete dodijeljene na temelju presude niži od iznosa privremene pomoći.

Ta će se pravna radnja pokrenuti uključivanjem države u kazneni ili građanski postupak koji je u tijeku, ne dovodeći u pitanje građansku tužbu koju može podnijeti javni tužitelj.

Žrtve mogu dobiti pomoć u obliku informacija koje su im potrebne u pogledu tih pitanja u nadležnim uredima za potporu žrtvama kaznenih djela ili, kad je riječ o kaznenim djelima terorizma, u Uredu za pružanje informacija i potporu žrtvama terorizma pri Nacionalnom kaznenom i upravnom sudu.

Uredi za potporu žrtvama kaznenih djela pružit će vam informacije o mogućnosti koja vam je na raspolaganju da u svojstvu žrtve kaznenog djela sudjelujete u donošenju odluke o zatvorskoj kazni i provest će sve potrebne aktivnosti za pomoć kako biste mogli ostvariti svoja prava priznata na temelju zakona.

Ako ste žrtva terorizma, Ured za pružanje informacija i potporu žrtvama terorizma pri Nacionalnom kaznenom i upravnom sudu omogućit će vam potrebne kanale za informiranje kako biste saznali sve informacije u pogledu izvršavanja zatvorske kazne do trenutka potpunog odsluženja kazne, posebno u slučajevima kad je odobrena naknada ili su osuđenici pušteni iz zatvora. Osim toga, u okviru obrade odštetnih predmeta, Ured će vam, kao žrtvi, pružiti informacije o dobivanju potvrda o pravomoćnoj presudi, naloge protiv izvršenja građanskopravnih obveza te ostale dokumente koji su potrebni za obradu zakonom utvrđene pomoći.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.